

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Kontakt saksbehandler

Stig Sandring, 51568931

Uttalelse til søknad om utvidet regulering av Grønavatn i Eigersund kommune - Dalane Kraft AS

Vi viser til høringsbrevet fra NVE datert 15.09.2023 og søknad fra Dalane Kraft AS om konsesjonsendring for permanent endring av laveste regulerte vannstand (LRV) i Grønavatn i Eigersund kommune. LRV i eksisterende reguleringsmagasin ønskes senket én meter, slik at reguleringen blir lik reguleringen i det tilgrensende magasinet Revsvatn.

Bakgrunn, søknad

Gjeldende konsesjon til regulering av Grønavatn og Revsvatn (Røsvaten) ble gitt i 1949¹. Grønavatn og det tilgrensende Revsvatn har i dag en reguleringshøyde på henholdsvis 6 meter og 7 meter. Magasinene utgjør to av flere reguleringsmagasin for Honnefoss kraftverk i Grødemsvassdraget. Formålet med søknaden om endret regulering er ikke økt kraftproduksjon, men har sin bakgrunn i at Eigersund kommune skal bruke Revsvatn som hoved-drikkevannskilde.

For å legge rør ut i Revsvatn er kanalen mellom de to vannene utvidet både i dybde og bredde. Det opplyses at tetting av denne kanalen, etter rørlegging og kontroll med denne tettingen, vil være komplisert. Videre hevdes det at en stenging av kanalen vil gjøre vedlikehold av vannledning og kontroll med denne i framtiden mer utfordrende. Det søkes derfor om få samme regulering på de to magasinene. Den omsøkte endringen av LRV i Grønavatn skal i praksis ha lite betydning for strømproduksjonen og flomdempingen. Ifølge søknaden er det vurdert at tiltaket vil medføre konsekvens «noe forringet» for miljø, naturressurser og lokalklima. Samtidig skal konsekvensen av tiltaket være en «forbedring» sett ut fra øvrige samfunnsinteresser.

¹ Regulering av Røssvatn og Grønnevatn i Hellelandsvassdraget og overføring av avløpet til Grødemsvassdraget. Det Kongelige Industri- håndverk- og Skipsfartdepartementet, 27.04.1949.

Statsforvalterens vurdering

Bakgrunnen for reguleringsendringen oppgis å være «komplisert» tetting av kanal etter nedlagt rørledning for drikkevann mellom to magasin. Statsforvalteren har ikke nødvendig teknisk kompetanse til å vurdere løsninger for tetting og hvilke vansker og kostnader som er forbundet med en tilfredsstillende tetting av kanalen. Vi er imidlertid trygge på at NVE vil kunne gjøre gode vurderinger av dette.

Virkninger for stedegne fiskebestander:

Ved en søknad om permanent endring av reguleringshøyde i et kraftmagasin med bestander av fisk, forventer vi at det er innhentet basal kunnskap om tilstanden til stedegne fiskebestander og flaskehalser for naturlig fiskeproduksjon på stedet. Dette er spesielt viktig i reguleringsmagasiner med konsesjon fra 1940-tallet hvor natur- og miljøhensyn var lite vektlagt.

I denne saken er det opplyst om at det er ørret i Grønavatn og Revsvatn. Det er ingen informasjon om tilstanden til ørretbestanden eller hvordan forholdene for naturlig produksjon er i de to magasinene. For å kunne vurdere virkningene av omsøkt tiltak på en ørretbestand er det blant annet nødvendig å kartlegge hvilke gyte- og oppveksthabitater for ørret som er tilknyttet magasinene, kvaliteten på disse og hvordan de påvirkes av reguleringshøyden og manøvreringsreglementet. Hvis eksempelvis bekken mellom Kattatjørn og Grønavatn er det eneste gjenværende gyteområdet som bidrar til naturlig produksjon av ørret i Grønavatn og Revsvatn, kan en endring av reguleringshøyden i Grønavatn få vesentlig betydning for fiskeproduksjonen. Dette kan skje som følge av at ytterligere nedtapping kan medføre tørrlegging eller nye barrierer for fiskevandring i deler av året som blir kritisk for fiskens naturlige produksjonsgrunnlag. Uten en kartlegging av fiskebestanden og habitater for naturlig produksjon er det heller ikke mulig å peke på konkrete avbøtende tiltak som er hensiktsmessig for å sikre naturlig produksjon av stedegen fisk i tilknytning til Grønavatn og Revsvatn. Statsforvalteren anbefaler derfor at det gjennomføres standardiserte fiskebiologiske undersøkelser av fiskebestander, nøkkelhabitater og flaskehalser for naturlig produksjon av stedegne fiskearter. På grunnlag av denne kunnskapsinnhentingene bør det gjøres en tiltaksanalyse som inneholder forslag til avbøtende tiltak for å fremme naturlig produksjon av stedegne fiskearter.

Virkninger for fuglelivet:

Flere fuglearter kan være sårbare for endring i vannstand, særlig i hekketid. En av disse artene er storlom som forekommer i området. Arten blir hovedsakelig observert i Revsvatnet². Da Grønavatn allerede er kraftig regulert, vurderer vi at en ytterligere senking av vannstanden med én meter vil ha mindre å si for hekkende fugler. Det som har større betydning, er driften av magasinet og når på året vannstanden reguleres opp og ned. Vi anbefaler derfor at NVE vurderer å sette bestemmelser i manøvreringsreglementet som kan redusere faren for negative konsekvenser for fugler som eventuelt hekker på holmer og grunne områder som settes under vann som følge av reguleringen. For å sette slike bestemmelser må kunnskapsgrunnlaget styrkes.

Konklusjon:

Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget om vannmiljø og virkninger av tiltaket på stedegne arter er svakt. Vi anbefaler at det gjennomføres standardiserte fiskebiologiske undersøkelser av

² Vi gjør oppmerksom på at fugleobservasjonene av for området, blant annet for storlom i Revsvatnet, ligger på den offentlige fuglelokaliteten Kjervall. Punktet for denne lokaliteten havner like utenfor den avgrensningen som er gjort i Figur. 10 under rødlistearter.

bestandstilstand, nøkkelhabitater og flaskehalser for naturlig produksjon av stedegne fiskearter. På grunnlag av denne kunnskapsinnhentingen bør det gjøres en tiltaksanalyse som inneholder forslag til avbøtende tiltak for å fremme naturlig produksjon av stedegne fiskearter.

En eventuell endring av en konsesjon fra 1940-tallet gir mulighet for fastsettelse av nye naturforvaltningsvilkår som i større grad tar hensyn til naturmiljøet. Vi anbefaler at NVE vurderer å sette bestemmelser i manøvreringsreglementet som ivaretar hensyn til naturlig fiskeproduksjon og hekkende fugler.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Stig Sandring
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
EIGERSUND KOMMUNE

Postboks 130 Sentrum
Postboks 580

4001	STAVANGER
4379	EGERSUND